

Ufficio Stampa della Provincia autonoma di Trento
Piazza Dante 15, 38122 Trento
Tel. 0461 494614 - Fax 0461 494615
uff.stampa@provincia.tn.it

COMUNICATO n. 64 del 15/01/2024

Traduzione in cimbro

Dar kompìrt 20 djar dar prodjèkt interkultùràlr un linguistìk zbisnen Tiról un Trentino

[Cimbro] Vor zbuantzekh djar Tiról un Trentino hám augelekk an prodjèkt vor di maistre von obligatòreschen schulan von zboa lentar, pinn zil zo lirna ummaz von ándar un áhevante z'arbata merar pittnándar úbar di grentze. Dar prodjèkt schupft nèt lai zo khenna di fremmegen zungen, ma dar bill in da gelaichege zait auzbèksln un machan khennen informatziongen úbar di didaktìk un di metode zo studjara. Dar prodjèkt in dise djardar iz gánt gántz garècht: sidar alora hámnda genump toal 500 maistre un, ettlane in di djar, mearare vert o. Da vorgánnate boch in okasiong von 20 djar von prográmm iztase gehaltet in Tirolar Institut vor di Bizzschaft un Edukatzióng Grillhof vo Innsbruck an trèff bodase soín gevuntet pittnándar 30 maistre von Tiról un von Trentino un un da Didaktìk Vüarom von Tiról un 'z Ámt vor di plánung von Istruzióng Dianst vodar autonome Provìntz vo Tria.

“Disar iz dar earst trèff boda vor ditza schualdjar o áheft di mittarbat vo baitom zbisnen in maistre boda però, allz ummaz mangse vennen gianante zo venna di kolège in di lentar bosa stian. Dena in mánat von madjo in Trentino bartze haltn dar trèff boda spèrrt 'z schualdjar, in disan trèff bartnda nemmen toal di zboa vortretar vodar schual vo Innsbruck o” asó hatta khött dar vitzvorsitzaren un asesören vor di istruzióng vdar autonome Provìntz vo Tria Francesca Gerosa.

“Dar Trentino hatt besteteget zo nemma toal in prodjèkt boda gitt in maistre un in studjént di möglichekait zo reda tra de se un zo khennase pezzar, 'z iz a baispil boda zoaget bia ándre o mittarbatn boda khemmen gemacht úbar di grentze pinn Tiról mang gian vür garècht”. Ditza hatta khött dar vorsitzar vodar autonome provìntz vo Tria Maurizio Fugatti.

Pròpio vor bintsche tang dar autonome Provìntz vo Tria izzar khent zuargètt vodar Presidentz von Minister Rat di vornaugarum von protokòll vor in prodjèkt auzolega klassi dupplzung in Toalinstitut Trento 2, boda sa, sidar mearara zait, hatt ágestèllt tiolare maistre in di schual vo Cognola.

In okasiong von 20 djar vo disan prodjèkte augelekk zbisnen Trentino un Tiról, dar vorsitzar von Euregio Arno Kompatscher khütt ke di Euroredjong iz da djüst kornìs vor sött prodjèkte: “Sidar zbuantzekh djar dar prodjèkt gitt zuar z'arbata pittnándar úbar di grentze. Disa kooperatzióng disa edukatif arbat gemacht pittnándar, boda di stòrdja, di kultür, di identitét un di zungen von Euregio soín dar hauppunkt, helvan zo pinta no mearar in Euregio un un vüarn vür da européan integratzióng”.

Dar haupmánn von Tiról Anton Mattle o izzese kongratulart un hatt untarstricht di bichthait vo disan edukatif prodjèkte boda khemmen gemacht úbar di grentze: “Durch dise zung, sportif un kulturál trèff, di schüalar un di maistre mang auzbetarn soi kulturál identitét un vorstian di stòrdja bodase pintet. Ditza trakk vürsnen an européan idea boda boroatet di náing djeneratziónggen zo leba in a european Redjong”.

Edukatziung durch di grentzan

Dar prodjèkt hatt 'z zil auzzobetra daz sèll boda seng maistre un studjént, machanten khennen metode zo lirna vo poan in saitn von Prènnar. Daz gelaichege iz vor da kulturàl auztausch boda zuargitt zo khennase tra de se. Di tème boda soin khent auzgeredet daz vorgànnate schualdjar zoang biavl da soin di argométn tratàrt: ma geat von fabln un stòrdjela sin afte emerdjéntz dianst.

Di Cornelia Hagele, Istruziung Minister von Tiról, untarstraicht bia bichte 'z iz ditza auztauschan un disa kooperatziung übarhaup prèpio vor bazta ågeat di istruziung: "Vennense übar di natzionàln konfin un khennense garade ummaz pinn åndar soinz bichtege elemétn boda zuargem z'arbata pittnåndar drinn in da européan Redjong Tiról-Südtiról-Trentino. Da européan Pintom hêft å vo ünsarn khindar, un dena daz earst vo allz vodar istruziung.

Dar prodjèkt auzzotauscha zbisnen Tiról un Trentino

In schualdjar 2001/2002 disa kooperatziung iz khent augelekk pittnåndar von tirolar un von trentinar Dipartimént vor di Istruziung. Dar rècht grunt iz khent gelekk pittnan protokòll untarschribet zbisnen in zboa lentar. Vor di trentinar mangda nemmen toal in progråmm di maistre un di profesör vo taütsch vodar untarschual un vodar mittlschual. In Tiról mangda nemmen toal alle di maistre boda arbatn in di schual obligatöresch (untarschual, mittlschual, politecnico un spetziàl djeneral schual) boda khennen daz belese.

Di edukatíf prodjèkte von Euregio,

zbisnen Tiról un Trentino darzuar disan boma khött da soin mearare: baispil dar konkors "Euregio macht schual" boda zuargitt in studjént boda håm zbisnen in 7 un in 14 djar zo arbata pittnåndar. Di djungen von 16 sin afte 19 djar mang khennen di kultür, di zung un di stòrdja von soin lentar nemmante toal in Festival von djungen von Euregio.

Alle di prodjèkte boda ågian istruziung un nåsüach makmase vennen afte websait von Euregio:
<https://www.europaregion.info/it/euregio/progetti/istruzione-ricerca/>

Übarsetzt von Schaltarle vor di zung von Toalkamou vodar Zimbar Hoachebene

(cdt)